

Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος – Χριστὸς γεννᾶται (Ἀποσπάσματα ἐκ τῆς Ὁμιλίας ΛΗ')

Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε· Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ καί, ἴν' ἀμφοτέρω συνελὼν εἶπω, Εὐφραίνεσθωσαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, διὰ τὸν ἐπουράνιον, εἶτα ἐπίγειον.

Καὶ ἐγὼ βοήσομαι τῆς ἡμέρας τὴν δύναμιν· Ὁ ἄσαρκος σαρκούται. Ὁ Λόγος παχύνεται. Ὁ ἀόρατος ὁράται. Ὁ ἀναφῆς ψηλαφᾶται. Ὁ ἄχρονος ἄρχεται. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Υἱὸς ἀνθρώπου γίνεται, «Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Εβρ. 13, 8)

Ἐν ἐκ δύο τῶν ἐναντίων, σαρκὸς καὶ Πνεύματος· ὧν τὸ μὲν ἐθέωσε, τὸ δὲ ἐθεώθη. Ὡς τῆς καινῆς μίξεως! ὡς τῆς παραδόξου κράσεως! ὁ ὧν γίνεται καὶ ὁ ἄκτιστος κτίζεται καὶ ὁ ἀχώρητος χωρεῖται, διὰ μέσης ψυχῆς νοερᾶς μεσιτευσῆς Θεότητι καὶ σαρκὸς παχύτητι. Καὶ ὁ πλουτίζων πτωχεύει· πτωχεύει γὰρ τὴν ἐμὴν σάρκα, ἴν' ἐγὼ πλουτήσω τὴν αὐτοῦ Θεότητα. Καὶ ὁ πλήρης κενούται· κενούται γὰρ τῆς ἑαυτοῦ δόξης ἐπὶ μικρόν, ἴν' ἐγὼ τῆς ἐκείνου μεταλάβω πληρώσεως. Τίς ὁ πλοῦτος τῆς ἀγαθότητος; Τί τὸ περὶ ἐμὲ τοῦτο μυστήριον; Μετέλαβον τῆς εἰκόνος καὶ οὐκ ἐφύλαξα· μεταλαμβάνει τῆς ἐμῆς σαρκός, ἵνα καὶ τὴν εἰκόνα σώσῃ καὶ τὴν σάρκα ἀθανάτισῃ. Δευτέραν κοινωνεῖ κοινωνίαν, πολὺ τῆς προτέρας παραδοξοτέραν· τότε μὲν τοῦ κρείττονος μετέδωκε, νῦν δὲ μεταλαμβάνει τοῦ χείρονος. Τοῦτο τοῦ προτέρου θεοειδέστερον· τοῦτο τοῖς νοῦν ἔχουσιν ὑψηλότερον.

Ὁ Χριστὸς γεννιέται, δοξάσατε. Ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ συναντήσατε (τὸν). Ὁ Χριστὸς ἐπάνω στὴν γῆ ὑψοθεῖτε. Τραγουδεῖτε γιὰ τὸν Κύριο ὅλη ἡ γῆ καὶ νὰ γιὰ νὰ πῶ καὶ τὰ δυὸ μαζί: Νὰ εὐφρανθοῦν οἱ οὐρανοὶ καὶ νὰ ἀγαλλιάσει ἡ γῆ γιὰ τὸν ἐπουράνιο, ἔπειτα ἐπίγειο.

Καὶ ἐγὼ θὰ φωνάζω τὴν δύναμη (σημασία) τῆς ἡμέρας· Ὁ ἄσαρκος σαρκώνεται. Ὁ Λόγος γίνεται ὑλικός. Ὁ ἀόρατος ὁράται. Ὁ ἀναφῆς ψηλαφιέται. Ὁ ἄχρονος ἀρχίζει, «Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ ἴδιος καὶ στοὺς αἰῶνες».

Ἐνα (πρόσωπο) ἀπὸ δυὸ ἀντίθετα (φύσεις), σάρκα (ἀνθρώπινη φύση) καὶ Πνεῦμα (Θεία φύση). Ἀπὸ τίς ὁποῖες ἡ μιὰ (ἡ Θεία) ἐθέωσε, καὶ ἡ ἄλλη (ἡ ἀνθρώπινη) ἐθεώθηκε. Ὡς τῆς καινούριας μίξεως! Ὡς τῆς παραδόξου συνθέσεως! Ὁ ὧν δημιουργεῖται καὶ ὁ ἄκτιστος κτίζεται καὶ ὁ ἀχώρητος χωρεῖται διὰ μέσου νοερῆς ψυχῆς ποῦ μεσιτεύει στὴν Θεότητα καὶ (διὰ μέσου) τῆς ὑλικότητος τῆς σάρκα. Καὶ ὁ πλουτίζων πτωχεύει. Ἐπειδὴ πτωχεύει (λαμβάνοντας) τὴν δική μου σάρκα, γιὰ νὰ πλουτήσω ἐγὼ ἀπὸ τὴν δική του Θεότητα. Καὶ ὁ πλήρης ἀδειάζει, ἐπειδὴ ἀδειάζει ἀπὸ τὴν δόξα του γιὰ λίγο, γιὰ νὰ μεταλάβω ἐγὼ ἀπὸ τὴν πληρότητά του. Ποιὸς ὁ πλοῦτος τῆς ἀγαθότητος; Τί εἶναι αὐτὸ τὸ μυστήριον (ποῦ ἐγίνε) γιὰ μένα; Μετάλαβα τὴν εἰκόνα (του) καὶ δὲν τὴν ἐφύλαξα. Μεταλαμβάνει τὴν δική μου σάρκα, καὶ γιὰ νὰ σώσει τὴν εἰκόνα καὶ γιὰ νὰ ἀθανάτισῃ τὴν σάρκα. Δεύτερη πραγματοποιεῖ κοινωνία, πολὺ

	παραδοξότερη τῆς πρώτης (της δημιουργίας). Τότε μετέδωσε τὸ καλύτερο (τὴν εἰκόνα του), ἐνῶ τώρα μεταλαμβάνει τὸ χειρότερο (τὴν σάρκα μου). Αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὸ προηγούμενο θεοπρεπέστερο. Αὐτὸ εἶναι σὲ ὅσους ἔχουν νοῦ ὑψηλότερο.
--	--

«Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε, Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθηκε. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ...» Μ' ἓνα λόγο: Ἄς εὐφραίνωνται οἱ οὐρανοὶ καὶ ἄς ἀγάλλεται ἡ γῆ γιὰ τὸν ἐπουράνιο, ποὺ κατόπιν ἐγινε ἐπίγειος. Ὁ Χριστὸς παρουσιάζεται μὲ ἀνθρώπινο σῶμα, ἀγαλλιᾶσθε μὲ τρόμο καὶ χαρά. Μὲ τρόμο γιὰ τὴν ἐνοχὴ τῆς ἀμαρτίας καὶ μὲ χαρὰ γιὰ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας...

Πάλι διαλύεται τὸ σκοτάδι, πάλι ὑπάρχει τὸ φῶς. Πάλι τιμωρεῖται μὲ σκοτάδι ἡ Αἴγυπτος καὶ πάλι ὁ ἰσραηλιτικὸς λαὸς φωτίζεται μὲ τὸν πύρινο στύλο. Ὁ λαὸς ποὺ καθόταν στὸ σκοτάδι τῆς ἀγνοίας, ἄς δὴ τὸ μεγάλο φῶς τῆς θεογνωσίας. «Τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε τὰ πάντα καινά». Τὸ νεκρὸ γράμμα ὑποχωρεῖ. Τὸ πνεῦμα ἐπικρατεῖ. Οἱ σκιὲς τοῦ νόμου περνοῦν. Ἡ ἀλήθεια θριαμβεῖ. Ὁ Μελχισεδέκ, ποὺ ἦταν ἓνας τύπος, τώρα δείχνει ποιὸν προεσήμαινε, δηλαδὴ τὸν Χριστό. Αὐτός, ποὺ ὡς Θεὸς δὲν ἔχει μητέρα, γεννιέται χωρὶς πατέρα. Γιατί στὸν Δημιουργό της φύσεως δὲν ἰσχύουν οἱ φυσικοὶ νόμοι. Ὅλα τὰ ἔθνη χειροκροτῆστε, γιατί «παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τοῦ ὄμοῦ αὐτοῦ καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος». Ἄς φωνάζη δυνατὰ ὁ Ἰωάννης Βαπτιστής: «Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου». Καὶ ἐγὼ θὰ φωνάζω τὴν δύναμη καὶ τὴ σημασία τῆς μεγάλης αὐτῆς ἡμέρας (τῶν Χριστουγέννων).

Αὐτὸς ποὺ εἶναι ἄναρχος καὶ αἰώνιος, τώρα λαμβάνει ἀρχή. Αὐτὸς ποὺ εἶναι ἀθύπαρκτος, δημιουργεῖται. Αὐτὸς ποὺ εἶναι ἄπειρος, χωρεῖται στὴν περιορισμένη ἀνθρώπινη φύση. Αὐτὸς ποὺ πλουτίζει μὲ τὰ ἀγαθὰ Του τὸν κόσμον, γίνεται φτωχὸς, παίρνοντας ἀνθρώπινο σῶμα, γιὰ νὰ πλουτίσω ἐγὼ μὲ τὴν θεότητά Του. Ποιὸς μπορεῖ νὰ παραστήσει πόσος εἶναι ὁ πλοῦτος τῆς ἀγαθότητός Του; Γι' αὐτὸ καὶ σὺ μαζὶ μὲ τὸν Ἄστέρα τρέξε καὶ μαζὶ μὲ τοὺς Μάγους φέρε Του γιὰ δῶρα, χρυσὸ καὶ λιβάνι καὶ σμύρνα. Τίμησέ Τον ὡς Βασιλέα καὶ Θεὸ καὶ ὡς Λυτρωτή, ποὺ νεκρώθηκε γιὰ σένα. Μαζὶ μὲ τοὺς ποιμένες δόξασέ Τον, μὲ τοὺς ἀγγέλους ὑμνησέ Τον, μὲ τοὺς ἀρχαγγέλους σκίρτησε ἀπὸ χαρὰ. Ἄς εἶναι κοινὴ ἡ πανηγυρις τῶν οὐρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων δυνάμεων...»
